

HOMILIA DE LA NOVENA DEL CARME. Lleida, 14 de juliol de 2025

Als dos primers capítols de l'Evangeli de Lluc trobem els relats de la infància, i concretament avui hem llegit l'anunciació de l'àngel a Maria. Lluc és conscient que l'anunci de l'evangeli de Jesús ha tingut lloc quan aquest ja era adult, a la riba del Jordà fent-se batejar per Joan i amb la predicació del Regne de Déu. La infància de Jesús no forma part de la 'tradició apostòlica', és a dir, no ha tingut als apòstols com a testimonis oculars. Per què, doncs, Mateu primer i després Lluc escriuen aquests capítols introductoris?

Els qui van escriure els evangelis creien fermament que Jesús era el Messies i el Fill de Déu ja durant el seu ministeri terrenal, de manera que la resurrecció no va fer altra cosa que manifestar públicament el que ja era abans. I com podien explicar-ho? Ho van fer de diferents maneres: Marc en el moment del baptisme, Joan amb la Paraula preexistent, i Mateu i Lluc situant la seva identitat en el moment de la concepció de Jesús, ja sigui en les paraules de l'àngel a Josep a l'Evangeli de Mateu o a Maria a l'Evangeli de Lluc.

En aquest tipus de relat hi ha molts elements propis de l'AT i moltes dissonàncies entre uns i altres, per això avui es creu que cal intentar buscar quina era la intenció dels evangelistes quan van escriure aquests textos que no són històrics, però que Mateu i Lluc van considerar adients com a introducció al relat de la vida de Jesús.

Què representa Maria doncs en aquest moment concret del relat de la infància quan un àngel li anuncia que serà mare del Fill de l'Altíssim?

Per començar m'agradaria llegir unes paraules d'una santa del segle passat, Santa Tereseta de l'Infant Jesús, que es queixava dels sacerdots perquè predicaven malament de la Mare de Déu i deia: «Si jo hagués estat sacerdot, que bé hauria parlat d'ella. Ens la presenten inaccessible i haurien de presentar-nos-la imitable. Té més de mare que no pas de reina. S'ha dit que el seu esclat eclipsa el de tots els sants, com el sol, en aparèixer l'aurora, fa desaparèixer totes les estrelles. Déu meu, que estrany que és tot això. Una mare que ofusca la glòria dels seus fills. Jo crec tot el contrari. La Verge Maria: que senzilla que deuria ser la seva vida...»

Què sabem per tant, de Maria a partir dels textos del Nou Testament?

1. Maria és una jove de Natzaret, promesa en matrimoni a un home anomenat Josep. Veïna d'un poblet insignificant on amb prou feines hi ha cases, gairebé tot són cabanes excavades a la roca on es dorm amb els animals, «De Natzaret en pot sortir res de bo?» Una jove a la que li manquen els recursos econòmics, doncs, no per haver estat escollida per Déu com a mare del Messies ha vist canviar el seu estil de vida.
2. Una dona que experimentà de mil maneres el dolor: les sospites dels veïns davant del seu estat de «mare soltera», els dubtes del mateix Josep, el seu promès, que per la seva humilitat i modèstia, no volia veure's embolicat en el que intuïa com un misteri de Déu.
3. Una dona que és descrita com els qui no tenen en el moment del naixement del seu Fill un bressol net per donar-li, ni un sostre per aixoplugar-lo. Ni tan sols un hostal. I que en la presentació del seu Fill al Temple pagà l'ofrena dels pobres, no pas la dels rics.
4. Una dona que va saber el que és emigrar a un país estranger: sense conèixer ningú, sense parlar la llengua del país, sense cap recolzament.
5. Una dona oberta a Déu que deixà que la seva Paraula actuï en la seva existència. La fe és una resposta personal al que Déu ens proposa. Primer és un do gratuït de Déu i després una opció personal: un «sí» que cadascú li diu a Déu des del més pregon del seu ésser. Maria de Natzaret és com un mirall per a totes les persones que des de sempre han sabut acceptar Déu.
6. Una dona que malgrat el seu patiment i dificultats canta un himne com el Magnificat. Perquè Maria representa la pobresa, pobresa posada en mans de Déu, la dels pobres de Jahveh, la d'aquells que refusant tota suficiència humana, s'abandonen a la misericòrdia, a la «hesed» del Déu de l'aliança

El Déu del *Magnificat* es col·loca decididament al costat dels pobres i dels impotents. És l'honor del seu nom santíssim el que està en joc; és la seva misericòrdia la que ha de manifestar la força que haurà d'usar contra els poderosos i els satisfets. Per tant, cal fer una interpretació espiritual o política? La primera ha de comprendre a la segona. Ho saben molt bé els pobres i els que pateixen i treballen amb ells. La concepció mateixa de la salvació, en tota la tradició bíblica assumida per Jesús, imposa treballar per l'alliberament sociopolític. L'alliberament escatològic ha d'inscriure's en la història. Les paraules del *Magnificat* diuen que el món volgut per Déu no pot ser un món en el que uns, poc nombrosos, acumulin a les seves mans bens excessius, mentre que altres, que són molts, pateixen d'indigència, de misèria i moren de fam. En posar en els llavis de Maria aquest

càntic «de revolució», impregnat de la fe en el Déu alliberador, Lluc fa d'aquesta creient la portaveu de la inversió de les situacions, que constitueix una part vital de la bona nova.

Tot això allunya Maria de nosaltres o potser precisament ens l'apropa? A algú li cau del pedestal Maria de Natzaret? O contràriament se'ns fa més accessible, companya de camí i model imitable des dels problemes i les alegries normals de la vida? La fotografia evangèlica de Maria ens presenta la mare de Jesús amb trets com la senzillesa, la pobresa, l'alegria i el dolor d'una dona del poble d'Israel de fa més de dos mil anys.

Cal tenir present que a Maria tampoc se li estalvia el camí del dubte i el descoratjament, que és quelcom intrínsec a la fe; una fe sense dubte pot ser idolatria. La seva grandesa rau en el fet que Déu l'escull perquè és humil i feble.

A Jesús no el reberen bé els seus contemporanis: esperaven un Messies guerrer, poderós, alliberador, i vingué com un humil treballador. Ni tan sols pertanyia a la classe dels sacerdots. Passa una cosa semblant amb Maria, el desig exaltar-la poèticament com a reina envoltada de mantells brodats i d'àngels... fa a vegades difícil de reconèixer en la seva persona una dona creient i senzilla.

Els relats de la infància del NT, els relats canònics, no van ser escrits sobretot per respondre a la pregunta: "Què va passar amb el naixement de Crist?", sinó per proporcionar una reflexió teològica sobre aquest naixement, per això són relats simbòlics escrits a la llum de l'experiència posterior de la resurrecció. I des d'aquí hem d'entendre qui és Maria.

Mar Pérez i Díaz

Doctora en Sagrada Escriptura